

Bijlage VWO
2018

tijdvak 1

aardrijkskunde

Bronnenboekje

Opgave 1 – Migratie wereldwijd

bron 1

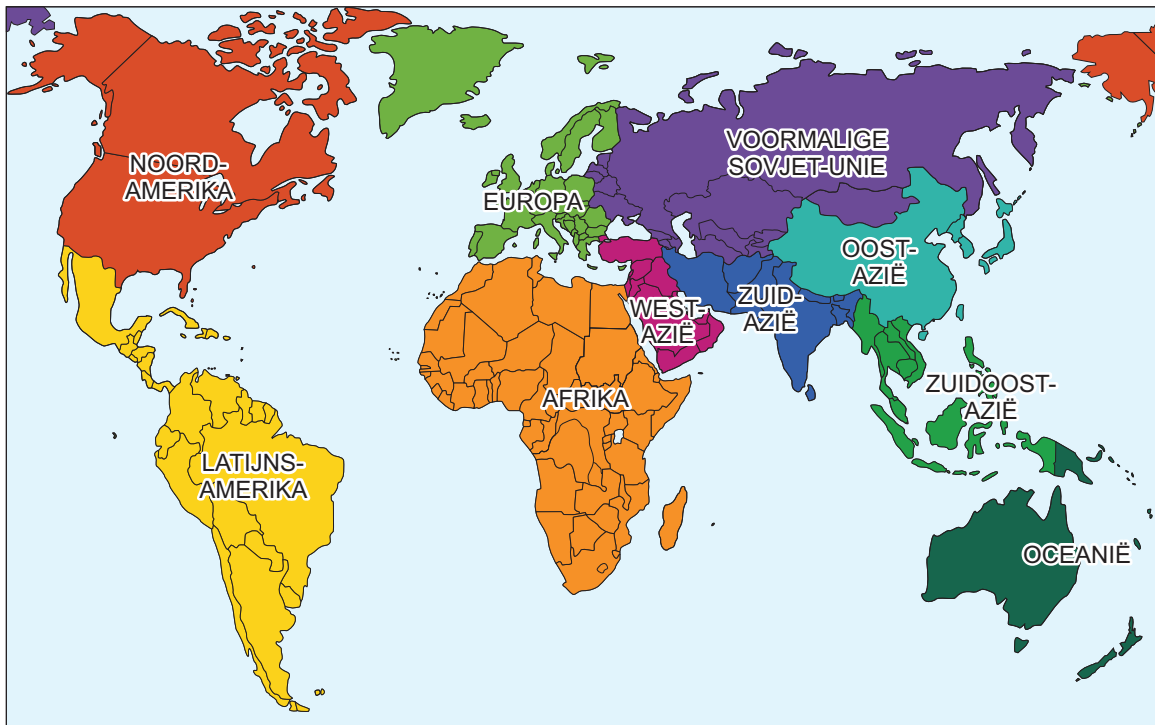
Migratie binnen en tussen macroregio's (2005 - 2010)

De gegevens die gebruikt zijn om deze *infographic* te maken, zijn verzameld op het schaalniveau van landen. De dikte van de lijnen geeft de omvang van de migratiestromen weer. De pijlen geven de richting van de migratiestromen weer.

bron 2

Afbakening van de macroregio's uit bron 1

Opgave 2 – Het einde van de bloeddiamant?

bron 1

De Karowemijn in Botswana Diamanten ontstaan onder hoge druk in de aardmantel. Ze komen aan het aardoppervlak door vulkaanuitbarstingen die uiteindelijk zogenaamde kimberlieten vormen. Deze donkere stollingsgesteenten komen vooral voor in zeer oude (precambrische) gesteenten.

De Karowemijn in Botswana ligt in de Kalahariwoestijn en is eigendom van het Canadese mijnbouwbedrijf Lucara Diamond Corp. Deze multinational heeft wereldwijd nog geen 200 mensen in vaste dienst, maar in de Karowemijn alleen al werken zo'n 500 contractarbeiders.

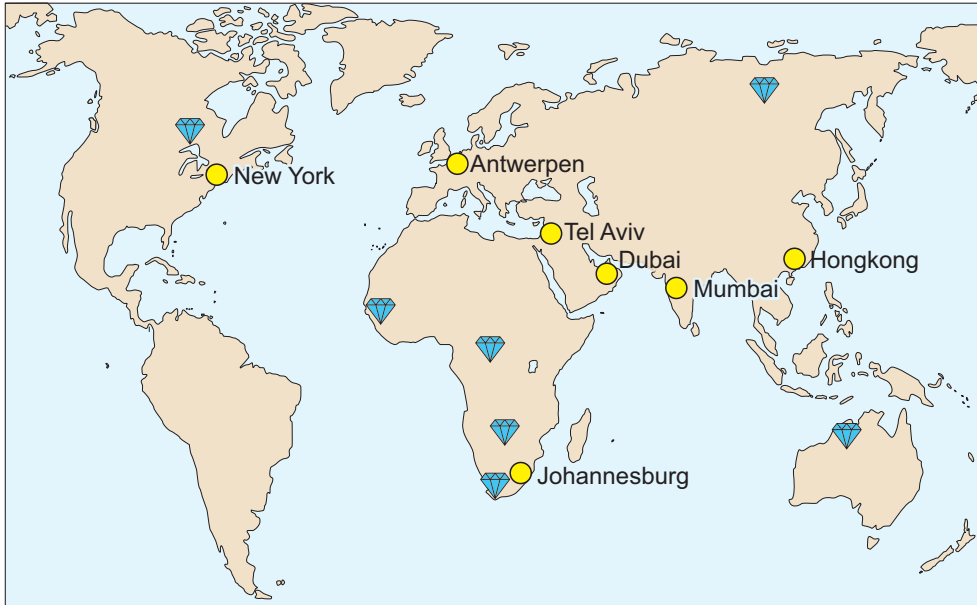
In de open mijn wordt springstof gebruikt om gesteente los te maken. De stenen worden daarna vermalen. De kleinere stenen die daarbij ontstaan worden 'gewassen'. De zware diamanten worden daarna gescheiden van het lichtere gesteente. Met de hand wordt de laatste selectie gedaan. In de hoofdstad Gaborone wordt de kwaliteit van de diamanten bepaald. Daarna gaan de ruwe diamanten naar slijpcentra waar ze worden geslepen. Het slijpen van de diamanten gebeurt in of in de nabijheid van de centra in de diamanthandel (zie bron 2).

De Karowemijn in Botswana

bron 2

Vindplaatsen van diamanten en centra in de diamanthandel

Legenda:

 vindplaats diamanten

 centrum in de diamanthandel

bron 3

Bloeddiamanten uitgebannen

De film *Blood Diamond* (2006), met in de hoofdrol Leonardo DiCaprio, speelt tijdens een burgeroorlog in Sierra Leone in de jaren negentig van de vorige eeuw. Rebellen hebben de controle over gebieden waar diamanten worden gewonnen. Van het geld dat de rebellen verdienen met de verkoop van 'bloeddiamanten', kopen ze wapens.

Een groot aantal landen heeft in 2002 afspraken gemaakt over de handel in diamanten. Deze afspraken houden in dat ruwe diamanten die verhandeld worden voorzien moeten zijn van een certificaat dat garandeert dat de diamanten niet afkomstig zijn uit een oorlogsgebied en niet gebruikt zijn voor het kopen van wapens. Niet alleen landen in

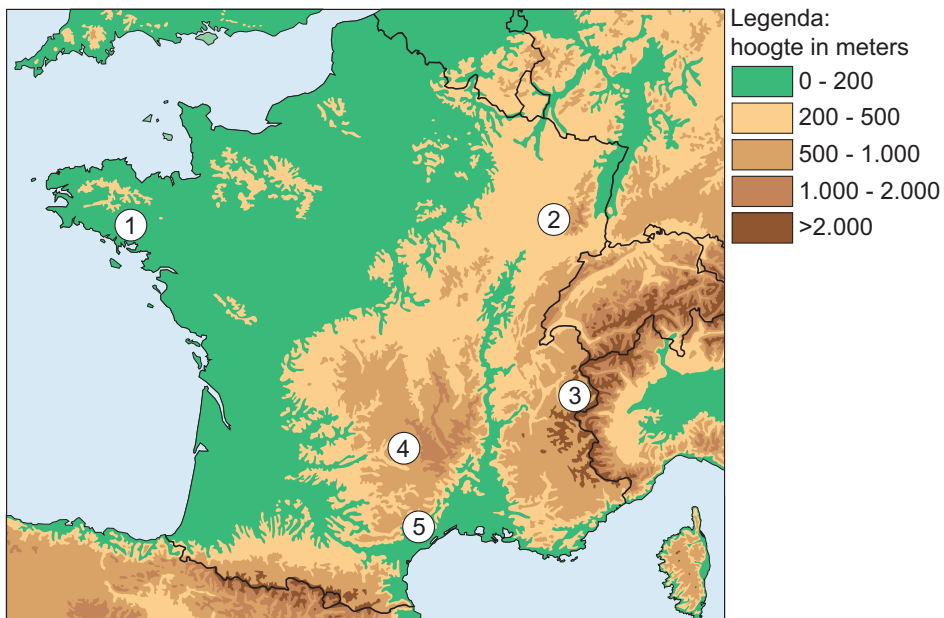
kapitaalkrachtige regio's in Noord-Amerika, Europa en Azië, maar ook diamant-producerende landen zoals Sierra Leone en de Democratische Republiek Congo hebben toegezegd zich aan deze afspraken te houden.

Opgave 3 – Een geologische Tour de France

bron 1

Locatie van vijf etappes uit de Tour de France

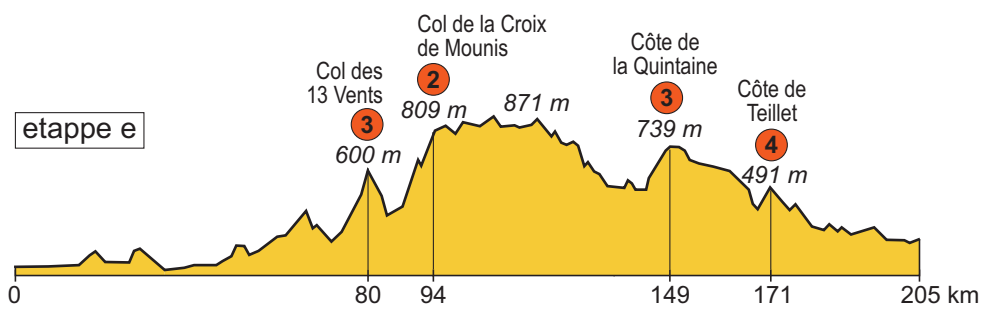
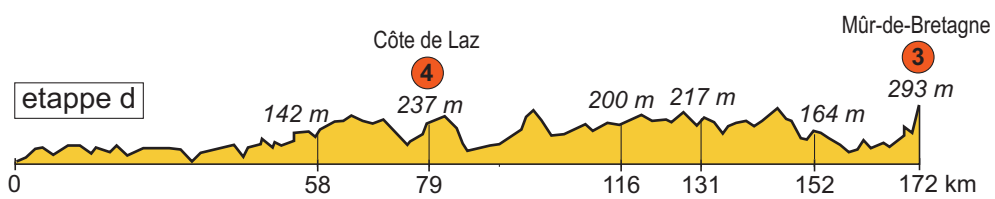
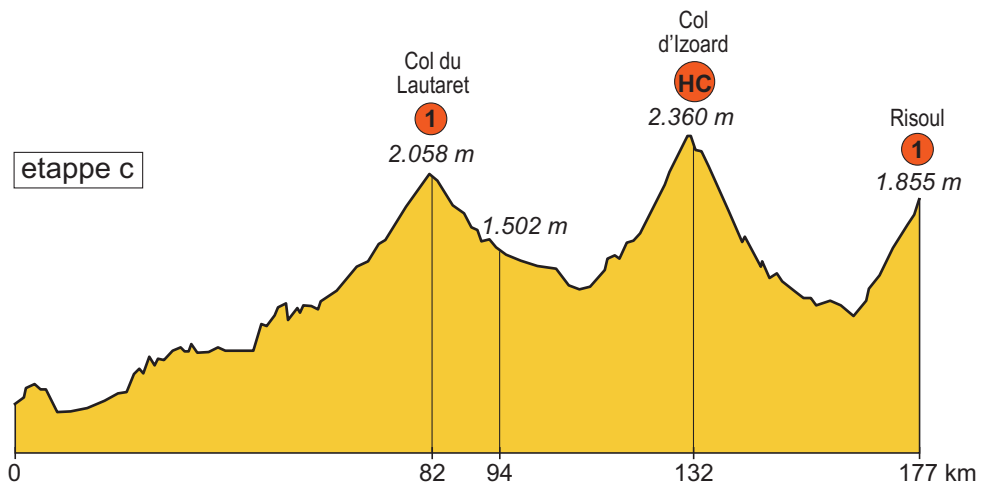
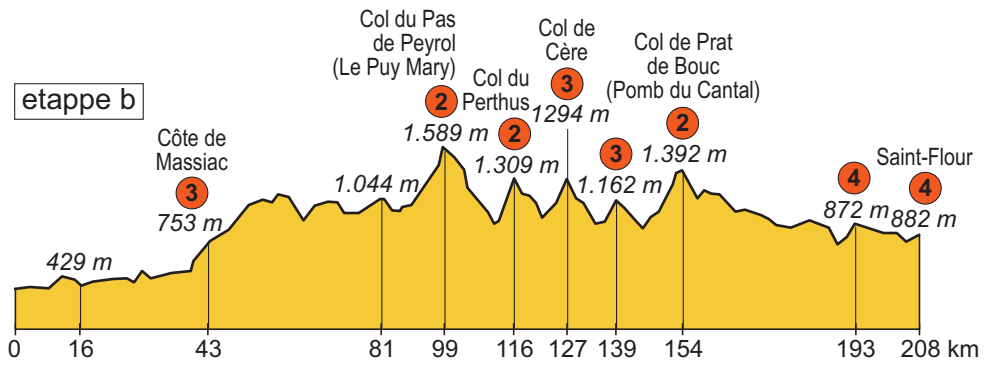
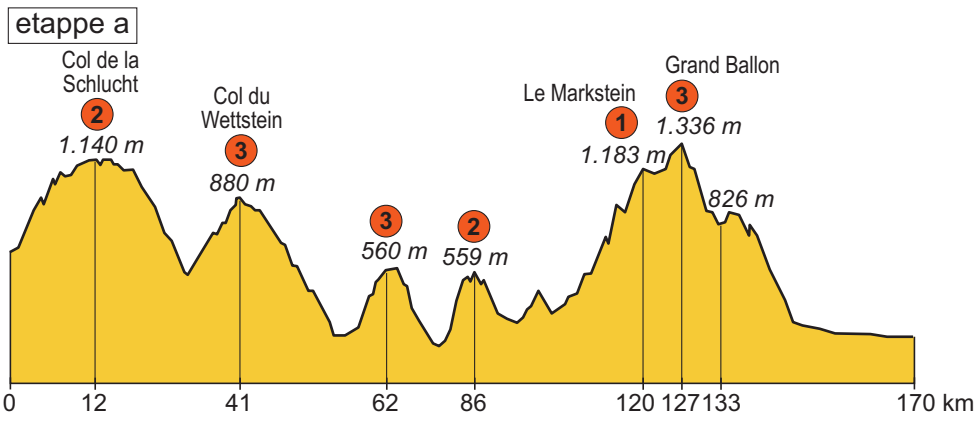
bron 2

Profielen van vijf etappes uit de Tour de France

Legenda bij de profielen op de volgende pagina.

Legenda:

- HC** beklimming buitencategorie
- 1** beklimming van de 1^e categorie
- 2** beklimming van de 2^e categorie
- 3** beklimming van de 3^e categorie
- 4** beklimming van de 4^e categorie

Opgave 5 – Natuurrampen in Zuidoost-Azië

bron 1

Mangroven

Mangroven zijn vloedbossen. Ze groeien aan tropische kusten, met name in deltagebieden. De lange wortels zorgen ervoor dat de bomen ook bij vloed boven het water uitsteken. Op veel plaatsen in Zuidoost-Azië zijn mangroven verwijderd.

Opgave 6 – Het grensgebied van Maleisië en Thailand

bron 1

Plannen voor het grensgebied van Maleisië en Thailand

Maleisië en Thailand hebben de afgelopen decennia een snelle economische ontwikkeling doorgemaakt. In beide landen zijn daarbij grote verschillen ontstaan tussen de centrumgebieden en de grensgebieden. In 2014 werd een plan gepresenteerd om de gebieden aan weerszijden van de grens tussen Maleisië en Thailand beter te laten samenwerken en ze tot ontwikkeling te laten komen. Hiertoe zouden in het grensgebied 'Special Border Economic Zones' (SBEZ's) ingesteld moeten worden.

Er is ook een plan om een kanaal aan te leggen dwars door de smalle landengte in het zuiden van Thailand, vergelijkbaar met het Panamakanaal. Tot dusver is het kanaal er niet gekomen. De aanleg van het kanaal is duur, zo'n twintig tot dertig miljard dollar. Bovendien ziet de Thaise overheid naast voordelen ook mogelijke nadelen van het kanaal.

Het grensgebied van Maleisië en Thailand

Legenda:

 mogelijke vestiging van een SBEZ - Special Border Economic Zone

 mogelijk traject van het Thai- of Kra-kanaal

Opgave 7 – Kustversterking Katwijk aan Zee

bron 1

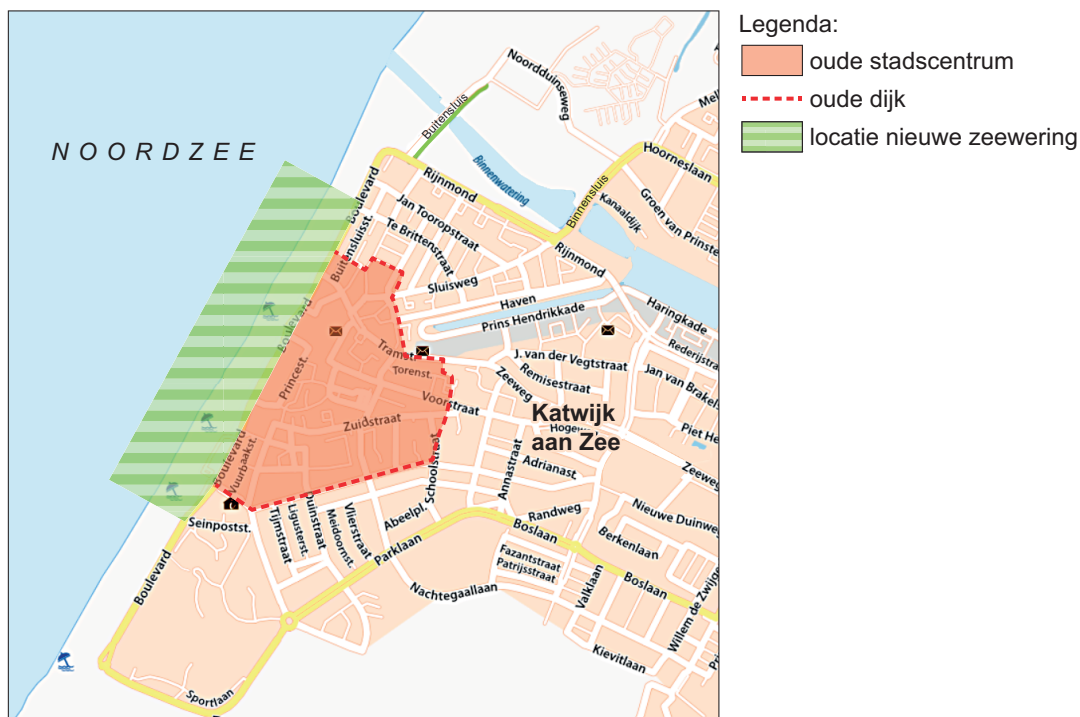
Een oude dijk en een nieuwe zeewering

Katwijk aan Zee ligt op een plek waar in het verleden vaak overstromingen plaatsvonden. Deze overstromingen kwamen vooral vanuit het achterland. Daarom werd in de Middeleeuwen een dijk aangelegd om het oude stadscentrum te beschermen.

In 1808 werden bij Katwijk aan Zee sluizen aangelegd, waardoor het overstromingsgevaar vanuit het achterland verdween. De dijk verloor daarmee wel zijn oorspronkelijke lokale functie. De dijk werd echter niet afgebroken, maar kreeg een nieuwe functie op een ander schaalniveau als onderdeel van de primaire zeewering.

Rond het jaar 2000 werd vastgesteld dat de dijk niet meer voldeed aan de veiligheidsnorm. De dijk werd aangemerkt als een zwakke schakel in de Nederlandse kust. Het versterken van de dijk is echter nooit een reële optie geweest. Tussen 2013 en 2015 is daarom langs de oude boulevard bij zee een nieuwe dijk aangelegd. In deze nieuwe dijk is een parkeergarage gebouwd. Op de dijk en zeewaarts van deze dijk is een grote hoeveelheid zand aangebracht. Met de aanleg van deze nieuwe zeewering voldoet dit deel van de kust aan de gestelde veiligheidsnorm.

Kustversterking Katwijk aan Zee

bron 2

De nieuwe zeewering bij Katwijk aan Zee tijdens de aanleg

De Boulevard lag vroeger direct aan zee. Zeewaarts van de Boulevard is een nieuwe dijk aangelegd met daarin een parkeergarage. Op deze dijk en verder zeewaarts is een grote hoeveelheid zand aangebracht.

Opgave 8 – Het Modekwartier in Arnhem

bron 1

Het Modekwartier in de wijk Klarendal

Klarendal is een negentiende-eeuwse arbeiderswijk vlak buiten het centrum van Arnhem. Tot 1960 was het een typische arbeiderswijk. Daarna gingen de leefbaarheid en de veiligheid in de wijk achteruit. In de periode 1970-1990 vond stadsvernieuwing plaats met vooral sociale woningbouw. In 2007 waren de problemen echter al weer zo groot dat Klarendal op een lijst van veertig prioriteitswijken werd gezet. Naar het voorbeeld van Notting Hill, een multi-etnische wijk in Londen die de laatste twintig jaar met behulp van de modesector trendy werd, begon de verbetering van Klarendal. Verpauperde panden, die vaak in gebruik waren als coffeeshops, werden omgevormd tot modewinkels. Deze bestemming had veel te maken met de nabijheid van de Arnhemse kunstacademie. Het midden in Klarendal gelegen Modekwartier bestaat inmiddels uit modewinkels, studio's, galerieën, restaurants en showrooms.

Een belangrijke ingreep in Klarendal was de verplaatsing van het voormalige stationspostkantoor. Dit gebouw moest op de oorspronkelijke locatie gesloopt worden, maar werd opnieuw opgebouwd in Klarendal. Tegenwoordig is er onder andere de Arnhem Fashion Factory gevestigd, een instelling die jonge mode-ondernemers helpt een bedrijf te starten.

Het voormalige stationspostkantoor

bron 2

Ligging van het Modekwartier in Arnhem

Legenda:

- nieuwe locatie voormalig stationspostkantoor
- winkels
- overige bebouwing (met name wonen)

bron 3

Modekwartier in de wijk Klarendal

